

Cirkulære til samtlige Skoledirektioner, Kommunalbestyrelser og Skolekommissioner vedrørende

Lov om Folkeskolen af 18. Maj 1937.

Lov om Folkeskolen af 18. Maj 1937 træder i Kraft den 1. April 1938, men saaledes at en Række Bestemmelser først skal være gennemført senere, nogle senest ved den Skoleplansrevision, der tager sin Begyndelse i Aaret 1943, og som skal være færdig inden 1. April 1948.

Gennem nærværende Cirkulære skal man dels henlede Opmærksomheden paa de Bestemmelser, der træder i Kraft straks, og hvis Gennemførelse derfor maa forberedes i Tiden før 1. April 1938, dels pege paa de Krav, der først kan kræves gennemført om 2, 5 eller 10 Aar, men som maa paaagtes, hvis man allerede nu vil lægge en samlet Plan for Skolevæsenet indenfor Kommunen.

I. Bestemmelser, der skal gennemføres straks ved Lovens Ikrafttræden, den 1. April 1938.

1. Skoleaaret og Undervisningspligten.

a. Skoleaaret.

Efter Lovens § 9 begynder Folkeskolens Skoleaar den 1. April.

Dette gælder fra Lovens Ikrafttræden ubetinget for alle Skoler i Landet udenfor København, selvom Skoleplanen maatte indeholde andre Regler i saa Henseende; Undervisningsministeren kan dog meddele Tilladelse til, at Skoleaaret begynder til et andet Tidspunkt.

Efter Lovens § 10 finder Indskrivning i Folkeskolen Sted ved Skoleaarets Begyndelse. Heraf følger, at Indskrivning i eller Udskrivning af en Skole ved Vinterhalvaarets Begyndelse ikke mere kan finde Sted. Denne Regel gælder ubetinget, og der kan ikke meddeles Undtagelser herfra.

b. Undervisningspligten.

Efter Lovens § 43 indtræder Undervisningspligten ved Skoleaarets Begyndelse for de Børn, der paa dette Tidspunkt er fyldt 7 Aar, dog at Børn, der ved Skoleaarets Begyndelse er fyldt 6 Aar, skal optages i Skolen paa Begæring af den for Barnets Skolegang ansvarlige.

Den 1. April 1938 er altsaa alene de Børn forpligtede til Indskrivning i Skolen, der paa dette Tidspunkt er fyldt 7 Aar, medens de, der fylder 7 Aar i Halvaaret April—September, og som efter den hidtidige Ordning mange Steder vilde være undervisningspligtige, efter Lovens Regel først bliver undervisningspligtige den 1. April 1939.

Undervisningspligten ophører med Udgangen af et Skoleaar for de Børn, der paa dette Tidspunkt er fyldt 14 Aar.

De hidtil gældende Regler for Undervisningspligtens Ophør maa dog ubetinget omfatte de Børn, der efter disse vil kunne forlade Skolen med Udgangen af Skoleaaret 1937—38, selv om de ikke maatte være fyldt 14 Aar, og selv om den paagældende Skoles Skoleaar gaar fra Sommerferie til Sommerferie.

I Henhold til Lovens § 64, Stk. 2, fastsætter Undervisningsministeren dernæst følgende

O v e r g a n g s b e s t e m m e l s e r :

Skolekommissionen har Ret til sidste Gang i Foraaret 1938 at benytte Bestemmelsen i Skoleloven af 29. Marts 1904 § 1, Stk. 5, hvorefter Børn, der i Sommerhalvaaret fylder 14 Aar, kan udskrives af Skolen, naar de ved den foregaaende Foraarsprøve har godtgjort at have naaet Skolens Maal, og særlige Forhold i Hjemmet taler derfor.

Endvidere kan ethvert Barn, der er født i Skoleaarets 1ste Halvdel og er optaget i Skolen ved et Skolehelaars eller et Sommerhalvaars Begyndelse før 1. April 1938 i Henhold til de da gældende, paa Kommunens Skoleplan optagne Bestemmelser om Undervisningspligtens Indtræden og Ophør, forlanges udskrevet af Skolen med Udgangen af dets 7de Skoleaar.

Børn, der er optaget i Skolen ved Vinterhalvaarets Begyndelse, maa derimod forblive i Skolen til det Skoleaars Udgang, i hvilket de er fyldt 14 Aar, selv om de derved vil komme til at gaa i Skole i 7½ Aar. Udskrivning midt i Skoleaaret vil ikke kunne finde Sted.

Lovens § 43, Stk. 4, fastsætter, at for Børn, der er født i Skoleaarets 3 første Maaneder, kan Skoledirektionen — i Købstæderne uden for de sønderjyske Landsdele Kommunalbestyrelsen — tillade, at de med Hensyn til Undervisningspligtens Indtræden og Ophør stilles, som om de var født før Skoleaarets Begyndelse.

Hvis en Skoledirektion eller Kommunalbestyrelse vil give en almindelig Dispensation, hvorved det tillades at optage de Børn, der er født i Skoleaarets tre første Maaneder, som skolepligtige ved Skoleaarets Begyndelse og udskrive dem 7 Aar efter, kort før deres fyldte 14de Aar, vil der ikke fra Ministeriets Side være noget herimod at erindre; men det kan aldrig paalægges nogen at sende et Barn, der er født i disse Maaneder, i Skole, før Barnet efter Loven er undervisningspligtigt.

Børn, der er ude over den undervisningspligtige Alder, men som har begyndt Undervisningen i Mellemskolens 4de Klasse eller en Fortsættelsesundervisning efter Lovens § 2, Stk. 2, kan kun med Skolekommissionens — for Københavns Vedkommende Forældre-raadets — Samtykke udskrives af Skolen før denne Undervisnings Afslutning (§ 43, Stk. 3); denne Regel gælder straks fra Lovens Ikrafttræden.

Det er ufornuddent at indsende Skoleplanen til Ændring af de paa denne fastsatte Bestemmelser om Skoleaarets Begyndelse og Undervisningspligtens Indtræden og Ophør, da de ovenfor angivne Regler er fastsat i Loven.

2. Forholdsregler mod Forsømmelse af Skolegangen.

Reglerne herom findes i Lovens §§ 44, 47 og 48.

a) *Ansvar*et for, at et undervisningspligtigt Barn modtager fyldestgørende Undervisning, har den, til hvis Husstand Barnet hører (§ 44).

b) *Forsømmelseslister* føres som hidtil, idet Skolens Leder fordeler dette Arbejde mellem Skolens Lærere (§ 47, Stk. 1).

c) Ved hver anden Maanedes Begyndelse — første Gang i Begyndelsen af Juni Maaned 1938 — giver Skolens Leder Skolekommissionen — i København Forældrerådet — Meddelelse om Forsømmelserne i de 2 foregaaende Maaneder. Skolekommissionen (Forældrerådet) tager derefter Stilling til, om der vil være Grund til at foretage yderligere Skridt mod den, der har Ansvar for Forsømmelsen, eller om Sagen skal henlægges.

d) Besluttes det da at anstille nærmere Undersøgelser om Forsømmelserne for et enkelt Barn eller enkelte Børn, *indkalder Skolekommissionen* (Forældrerådet) *inden 8 Dage de for de paagældende Børns Undervisning ansvarlige til at give Møde og afgive Forklaring*. Bor Barnet hjemme hos Forældrene, og samlever disse i Ægteskab, indkaldes de begge.

Paa dette Møde maa Skolekommissionen søge at komme til Klarhed over, hvorvidt Sagen kan slutes uden Paatale, eller om der er Grund til at give Forældrene en Advarsel eller ikende Bøde. Bøden er 1 Kr. for hvert Barn for hver forsømt Dag, hvilket Beløb i Gentagelsestilfælde kan stige indtil 3 Kr. for hvert Barn og hver Dag.

Møder den paagældende ikke efter Tilsigelse, skal der altid ikendes Bøde, hvis han ikke godtgør at have haft lovligt Forfald.

e) Med Hensyn til Bødernes Indkrævelse retter Skolekommissionen Henvendelse til Kommunalbestyrelsen, der foranstalter Bøderne indkrævede, eventuelt inddrevne ved Udpantning eller afsonede efter de i § 48, Stk. 4, nævnte Regler, jfr. Lov om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn af 11. Maj 1933 § 6, Stk. 2.

Hvis Barnet forsømmer Skolen, fordi det benyttes til erhvervsmæssigt Arbejde i Skoletiden, kan Skolekommissionen beslutte, at Sagen skal oversendes til Politiet til Behandling efter Reglerne i Lov om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælpere af 6. Maj 1921 § 19, jfr. § 36.

f) *Skolekommissionens* (Forældrerådet) *Beslutninger er endelige* og kan ikke indankes for højere Myndighed, men en *Redegørelse* for Behandlingen af Forsømmelses-sagerne forelægges *hvert Fjerdingaar* for Kommunalbestyrelsen (i København Skoledirektionen), der afgør, om den brugte Fremgangsmaade fremtidig skal ændres (§ 48, Stk. 5).

g) *Reglerne om Forsømmelsernes Behandling omfatter ogsaa Eleverne i Mellem-skoleklasserne og Fortsættelsesklassen efter Lovens § 2, Stk. 2, (§ 47, Stk. 2).*

De hidtil i enkelte Skoleplaner givne Bestemmelser, hvorefter Børn, der forsømmer Undervisningen i Eksamensmellemskolen, kan overvises til den øvrige Folkeskoles Klasser, er ophævede fra Lovens Ikrafttræden at regne.

3. Klassekvotienten.

Fra 1. April 1938 at regne indtræder Pligten til Nedbringelse af Børnetallet i en Skole, *naar Gennemsnitstallet af Børnene i Skolens Klasser, beregnet efter Gennemsnittet af Børnetallet i Kalenderaaret, i to paa hinanden følgende Aar har overskredet for Skoler i Købstæderne 33 og for Skoler i Landkommunerne 35 (§ 12)*. Denne Regel vil virke første Gang efter Udgangen af Kalenderaaret 1939, og Nedbringelse af Klassekvotienten kan forlanges, naar Gennemsnitstallet i Kalenderaarene 1938 og 1939 har oversteget 33 og 35 henholdsvis for Købstadskoler og Landsbyskoler.

I en Mellemskole, der giver Eksamensskoleundervisning, kan Deling af en Klasse forlanges, naar Elevtallet overskrider 30; det samme gælder for den eksamensfri Mellemskoles 2 øverste Klasser og for Hovedskolens øverste Klasse (§ 12, Stk. 3).

Ved Beregningen af Gennemsnitstallet medtages ikke de Klasser, hvor Børnetallet efter denne Regel ikke maa overstige 30.

Er en Landsbyskole delt i Forskole og Hovedskole (§ 2, Stk. 2), medregnes Hovedskolens øverste Klasse herefter ikke ved Beregningen af Gennemsnitstallet; i den udelte Landsbyskole kan derimod ogsaa øverste Klasse medregnes.

Naar der er konstateret Overtallighed i en Skole, kan Ministeriet forlange, at denne afhjælpes ved Oprettelse af et nyt Lærerembede og Opførelse af de fornødne Bygninger til Klasselokale og eventuelt Lærerbolig.

Det kan dog, naar Omstændighederne taler derfor, bifaldes, at Forholdet ordnes paa en anden af de i Paragraffens Stk. 2 nævnte Maader.

4. Gratis Læremidler.

Lovens § 14 foreskriver, at Læremidler, der benyttes ved Undervisningen i Folkeskolen, stilles til Raadighed for samtlige Børn paa Kommunens Regning.

Dette gælder fra Lovens Ikrafttræden at regne for alle Folkeskoler og alle Klasser i Folkeskolen, ogsaa Mellemskoleklasserne i Eksamensskolen; Kommunalbestyrelsen maa derfor fra denne Dag stille alle Bøger og Læremidler, hvad enten de alene bruges paa Skolen eller ogsaa i Hjemmene, til Raadighed for alle Børn, hvis Forsørgere ikke positivt erklærer, at de ønsker selv at holde dem med de fornødne Læremidler.

5. Undervisningsplanen.

Med Hensyn til Planen for *Kristendomsundervisningen* og det ugentlige Timetal for denne skal den Sognepræst, der har Tilsyn med Kristendomsundervisningen, naar han ikke er Medlem af Skolekommissionen, have Lejlighed til at afgive en Erklæring, der vedlægges Undervisningsplanen, naar den indsendes til Stadfæstelse (§ 8, Stk. 2).

Denne Forskrift gælder alle Undervisningsplaner, der ikke er endeligt stadfæstede før Lovens Ikrafttræden.

6. Undervisningsformen.

I alle Klasser bør der lægges mest mulig Vægt paa Elevernes Opøvelse til Selvvirksomhed (§ 15).

7. Nye Bestemmelser vedrørende Lærerne.

a. Fast ansatte Lærere og Lærerinder ved Folkeskolerne i Købstæderne og paa Landet.

Om Ansættelsesbetingelserne gælder i det væsentlige samme Regler som hidtil. Med Hensyn til Kravene i Lærerlønningssloven af 28. April 1931 § 44 og Undtagelser herfra vil der senere blive udstedt Bekendtgørelse.

En Lærer kan ogsaa paa Landet ansættes som *Lærer ved en Kommunes eller et Skoleforbunds samlede Skolevæsen* og er i saa Fald pligtig at gøre Tjeneste ved flere Skoler indenfor Kommunen eller Skoleforbundet. Overlærere, Enkelærere eller Førstelærere ansættes dog altid ved en bestemt Skole (§ 27, Stk. 1).

Det maa fastsættes i *Skoleplanen*, hvilke Embeder der paa denne Maade skal være normerede for en Kommunes samlede Skolevæsen, og det maa i Embedsopslaget angives, at Embedet er af denne Art.

Undervisningsministeren fastsætter da, om der skal tillægges den paagældende Lærer Befordringsgodtgørelse og dennes Størrelse.

I saa Henseende maa ved Sagens Fremsendelse oplyses:

- a) Ved hvilken Skole Læreren har Tjenestebolig,
- b) Afstanden herfra til de andre Skoler, hvor han skal gøre Tjeneste,
- c) hvor mange Dage ugentlig han skal undervise ved de Skoler, hvor han ikke har Bopæl.

Drejer det sig om en Lærer ved en købstadordnet Landsbyskole uden Tjenestebolig, maa Afstanden mellem de Skoler, ved hvilke Læreren skal gøre Tjeneste, oplyses.

b. Timelærere.

Saadanne kan fremtidig ogsaa ansættes ved landsbyordnede Skoler (§ 23, Stk. 2). Normering af saadanne Timelærerstillinger maa ske ved Ændring af *Skoleplanen* og kan kun ventes bifaldet, naar det paa Grund af Omlægning af Undervisningen til den ændrede Form, som Loven tager Sigte paa, kan paavises, enten at der foreligger en vis Usikkerhed med Hensyn til, om Embedet i Længden bør opretholdes, eller at det Timetal, der indtil videre kan gives Embedet, er væsentlig under det for Lærere sædvanlige.

Til Lønning af Timelærerembeder, der normeres paa *Skoleplanen*, gives der Stats-tilskud efter Reglerne i Lærerlønningensloven af 28. April 1931 § 46.

Lønningen for en Timelærer normeres i Forhold til Andenlærerløn, fastsat efter Reglerne i Lærerlønningensloven af 28. April 1931 § 33 (2 220 Kr. eller 2 400 Kr.) med Reguleringstillæg og eventuelt Stedstillæg samt Bolig som for en ugift, med Fradrag i Henhold til Lærerlønningenslovens § 26, Stk. 1, nemlig $\frac{1}{12}$ af den normerede Grundløn. Den kontante Lønning og Boligfradraget nedsættes med $\frac{1}{10}$. Efter 3 Aars Forløb stiger Timelærerens Lønning til fuld Begyndelseslønning for en Andenlærer efter den paa *Skoleplanen* normerede Lønsats, idet det nævnte Fradrag af $\frac{1}{10}$ af den kontante Lønning og af Boligfradraget bortfalder. Underviser den paagældende Timelærer ikke med fuldt Timetal, 36 Timer, nedsættes den saaledes beregnede Lønning i Forhold til Timetallet. Dog skal Timelærere altid vederlægges med mindst $\frac{3}{4}$ af Lønnen for fuldt Timetal, og Vederlaget kan ikke gaa ned under en kontant Lønning af 1 800 Kr. aarlig foruden Bolig for en ugift. Hvor der ikke kan stilles Bolig til Raadighed, tillægges der den paagældende en Boliggodtgørelse, hvis Størrelse fastsættes af Undervisningsministeren.

Der foretages ingen Indeholdelse af Pensionsbidrag i en Timelærerlønning.

c. Faglærere.

Forsaavidt de ved en Skole paa Landet normerede Lærerkæfter ikke kan paatage sig Undervisningen i alle de Fag, Undervisningsplanen omfatter, og der ikke i Kommunen kan skaffes et rimeligt Timetal til en Timelærer med Lærereksamen, kan Undervisningsministeren tillade, at Undervisningen i de paagældende Fag besørges af særligt dertil uddannede Faglærere, der lønnes med en Timebetaling, som fastsættes paa *Skoleplanen* (§ 23, Stk. 2).

Forslag til en Skoleplansændring, hvorefter saadanne Faglærere skal ansættes, skal være ledsaget af

- 1) Redegørelse for, at Kommunens faste Lærere ikke kan overtage de paagældende Fag.
- 2) Oplysning om det samlede Timetal, det drejer sig om.

3) Oplysning om Faglærerens særlige Kvalifikationer til at overtage Undervisningen i Faget samt om hans Uddannelse.

4) Forslag til Timebetalingen.

Vederlaget til Faglærere betales af Kommunen alene uden Statstilskud.

d. Lærere med Lønning efter Lærerlønningslovens § 35.

Fra 1. April 1938 skal der ved alle eksamensfri Mellemskoler oprettes Lærerstillinger med Lønning efter Lærerlønningsloven af 28. April 1931 § 35, svarende til det normale Antal af 4de Mellemskoleklasser ved Skolen (§ 23, Stk. 3).

e. Forskolelærerinder.

Med Hensyn til Forskolelærerindernes Arbejdsomraade gælder i det hele de samme Regler som hidtil; de kan anvendes til Undervisning af Børn indtil det fyldte 10de Aar og af Piger udover denne Alder, forsaavidt angaar Undervisning i Gymnastik, kvindelig Haandgerning og kvindelig Husgerning (§ 24, Stk. 1).

Medens Forskolelærerinderne efter den gældende Ordning uddannes til Undervisning ogsaa af større Piger i Gymnastik og kvindelig Haandgerning, har Forskoleseminarierne ikke hidtil givet Undervisning i kvindelig Husgerning; saadan Undervisning vil derfor kun kunne overdrages en Forskolelærerinde, hvis hun ved særlig Uddannelse har kvalificeret sig til Undervisning i Faget.

Undervisningsministeren kan tillade, at de ved Lovens Ikrafttræden ansatte Forskolelærerinder deltager i Undervisningen i 2den Klasse af en 3-klasset Landsby-skole under Forudsætning af, at det paagældende Embede ved Ledighed omdannes til et Embede for en eksamineret Lærerinde.

Indstilling om en saadan Ordning maa gøres af Skolekommissionen og Sogneraadet gennem Skoledirektionen med Erklæring fra Lærerraadet og en Redegørelse for den hidtidige Ordning og de Grunde, der gør det ønskeligt at gaa over til Treklassedeling — herunder Børnetallet i Skolens Klasser før og efter Ændringen — samt med bindende Tilsagn fra Sogneraadet om Embedets Omdannelse som foreskrevet ved indtrædende Ledighed i dette.

f. Pogeskolelærerembeder.

Efter Lovens § 25 omdannes de nu bestaaende Pogeskolelærerembeder ved Ledighed til Forskolelærerindeembeder.

Der kan herefter ikke oprettes noget nyt Pogeskolelærer-(inde)embede, og alle bestaaende Embeder af denne Slags skal senest ved Embedsledighed omdannes til Forskolelærerindeembeder.

g. Biskolelærere.

Biskolelærerembeder kan fremtidig ikke forventes oprettede for Skoler, hvis Børnetal overstiger 10 (§ 26, Stk. 1).

De bestaaende Embeder for ueksaminerede Biskolelærere kan forblive uforandrede indtil den kommende almindelige Skoleplansrevision, forsaavidt og saa længe Børnetallet ikke i noget Aar overstiger det i Skoleloven af 29. Marts 1904 § 14 fastsatte Maksimumstal af 35, og Forholdene iøvrigt ikke gør en Omordning af Skoleforholdene i Kommunen nødvendig.

h. Vinterlærere.

Som Vinterlærere kan fremtidig kun *eksaminerede Lærere eller Lærerinder* antages, medmindre den paagældende antages til Undervisning af Børn indtil det fyldte 10de Aar, idet i saa Fald en *Forskolelærerinde* kan antages.

Ueksaminerede Vinterlærere, der ved Lovens Ikrafttræden har været i Virksomhed i 10 Aar, kan genansættes uden særlig Dispensation (§ 23, Stk. 1).

i. Normering af Enelærerembeder med Andenlærerløn.

Ved Skoler, hvis Børnetal ikke overstiger 20, kan Lærerembedet normeres med Andenlærerløn og Bolig som for en ugift (§ 26, Stk. 2).

Har det gennemsnitlige Børnetal i en saadan Skole i 2 Kalenderaar oversteget 20, skal Lærerembedet omdannes til et almindeligt Enelærerembede med Lønning efter Lærerlønningenslovens § 33 og Bolig som for en gift.

8. Skolebørnenes Anvendelse til erhvervmæssigt Arbejde.

Intet skolepligtigt Barn maa anvendes til erhvervmæssigt Arbejde forud for Skoletiden paa de Dage, det skal gaa i Skole; ved erhvervmæssigt Arbejde forstaas Arbejde mod Vederlag uden for Barnets Hjem (§ 57, Stk. 1).

Overtrædelser behandles efter Reglerne for Skoleforsømmelser.

9. Hygiejniske Forhold.

a. Skolernes Toiletter.

Skoledirektionerne kan efter Forhandling med Sundhedsstyrelsen paabyde foretaget saadanne Ændringer ved Skolernes Toiletter, at disse kommer i en sundhedsmæssigt tilfredsstillende Stand; det skal i saa Henseende tilstræbes, at der, samtidig med at det i § 59, Stk. 1, omhandlede Vandindlæg finder Sted, indrettes Vandklosetter (§ 59, Stk. 2).

Sundhedsstyrelsen vil gennem Embedslægerne lade foretage et almindeligt Eftersyn af Toiletforholdene ved alle Landets Skoler og herom afgive Indberetning til Skoledirektionerne; i de Tilfælde, hvor disse finder Anledning til at gribe ind, indsendes Sagen af Skoledirektionen direkte til Sundhedsstyrelsen med Forslag til Afhjælpning af Manglen. Naar Skoledirektionens Paabud herom er meddelt Kommunalbestyrelsen, maa denne snarest lade foretage de fornødne Arbejder til Manglernes Afhjælpning.

Beslutter Kommunalbestyrelsen at indlægge Vandklosetter i Skolen, kan dette Arbejde udskydes, til Vandindlæg i Skolen skal finde Sted.

Andre Foranstaltninger til Afhjælpning af forefundne Mangler og midlertidige Foranstaltninger, der tilsigter at gøre Forholdene sundhedsmæssigt forsvarlige, indtil Vandklosetter kan indlægges, kan derimod forlanges foretaget straks efter Lovens Ikrafttræden.

For Købstæderne udenfor de sønderjyske Landsdele indsendes Indberetningen fra Embedslægen direkte til Undervisningsministeriet, der efter Forhandling med Sundhedsstyrelsen afgør, om der er Grund til i den Anledning at rette Henvendelse til Kommunen.

b. Skiftesko.

Det kan forlanges, at Børnene benytter Skiftesko i Undervisningstimerne, og det paahviler Kommunen at anskaffe Skiftesko til de Børn, hvis Forældre ønsker det (§ 59, Stk. 3).

Forlangendet med Hensyn til Brugen af Skiftesko stilles af Kommunalbestyrelsen efter Forhandling med Skolekommissionen og den paagældende Skoles Lærerraad.

c. *Gymnastikdragt.*

Hvert Barn i Hovedskolen, Mellemskolen og de tilsvarende Klasser af den udelte Landsbyskole skal foretage Omklædning før Undervisning i Gymnastik — Skolestuegymnastik dog undtagen — og Øvelserne skal foregaa i Gymnastikdragt.

En saadan skal som Regel anskaffes, renholdes og vedligeholdes af Forældrene, men skal stilles til Raadighed af Kommunen for de Børn, hvis Forældre forlanger det (§ 56, Stk. 2).

Dette Paabud skal fra Lovens Ikrafttræden gennemføres overalt, hvor der findes Gymnastiksal med Omklædningsværelse.

Hvor der ikke findes Gymnastiksal med Omklædningsværelse, skal Paabudet indtil videre gennemføres i det praktisk mulige Omfang.

Skoledirektionerne er for Landkommunerne bemyndigede til, hvor det skønnes paakrævet, at meddele midlertidig Fritagelse for Gennemførelse af dette Paabud, indtil Gymnastiksalsforholdene er endeligt ordnede.

Det tilraades, at Pigerne, naar de er blevet store nok dertil, under Haandarbejdsundervisningen faar Vejledning i selv at sy sig en Gymnastikdragt.

10. Udfærdigelse af Ordensreglement.

Hver Skolekommission udfærdiger efter Forhandling med Fælleslærerraadet og Forældreraadene, hvor saadanne findes, et Ordensreglement, i hvilket der ogsaa skal optages Bestemmelser om, hvorledes der skal forholdes overfor Børn, der ikke møder rene i Skolen (§ 28).

De almindelige Regler for, hvorledes der skal forholdes overfor Elever, der gennem deres Opførsel skader Skolens Arbejde, vil blive fastsat af Undervisningsministeren, og der vil herom blive udstedt en særlig Bekendtgørelse.

11. Konfirmationsforberedelsen.

Efter Lovens § 55 fastsættes Tiden for Konfirmationsforberedelsen udenfor København ved Forhandling mellem Skolekommissionen og Præsterne i Kommunen. I denne Forhandling deltager alle Lederne af offentlige og private Skoler i Kommunen. Den fornødne Tid til Konfirmationsforberedelsen skal sikres denne, og ved Fastlæggelse af Tiden bør det iagttages, at Skolens Arbejde lider mindst muligt Afbræk.

Det paahviler Skolekommissionens Formand at indkalde Præsterne og Skolelederne til en Forhandling om Forholdet. For de sønderjyske Landsdeles Vedkommende anmoder Skoledirektionen en af Skolekommissionernes Formænd om at foretage det fornødne i saa Henseende.

II. Bestemmelser, der skal gennemføres inden 2 Aar efter Lovens Ikrafttræden.

Haandvaske.

Inden 2 Aar efter Lovens Ikrafttræden skal der i enhver Skole være indlagt Vand med Haner til Haandvask (§ 59, Stk. 1).

Denne Foranstaltning bør udføres paa en saadan Maade, at der bliver Lejlighed for alle Skolens Børn til regelmæssig Haandvask.

den udelte
egymnastik

drene, men
56, Stk. 2).
der findes

i Paabudet

let skønnes
bud, indtil

andarbejds-

ndet og For-
optages Be-
kolen (§ 28).
der gennem
nisteren, og

enfor Køben-
I denne For-
Den fornødne
tiden bør det

ie og Skole-
edkommende
foretage det

Lovens

lagt Vand med

iver Lejlighed

Hver Købstadkommune udenfor de sønderjyske Landsdele maa inden Udgangen af Juni Maaned 1940 til Undervisningsministeriet indsende Indberetning om, hvorledes denne Foranstaltning er gennemført ved hver af Byens Skoler.

Hver Landkommune og Købstadkommunerne i de sønderjyske Landsdele indsender tilsvarende Indberetning til Skoledirektionen.

III. Bestemmelser, der skal gennemføres inden 5 Aar efter Lovens Ikrafttræden.

1. Gymnastiksal.

Ved enhver Skole, der underviser Børn over 12 Aar, skal der inden 5 Aar efter Lovens Ikrafttræden være indrettet en Gymnastiksal med tilhørende Omklædningsværelser og Badeindretning, hvorhos enten Legepladsen skal udvides til en saadan Størrelse, at den kan anvendes til Boldspil, eller Adgang paa anden Maade skaffes Børn til at øve Idræt; Planer og Tegninger til Gymnastiksale skal forelægges Undervisningsministeriet til Godkendelse (§ 56, Stk. 1).

Findes der ved en Skole Gymnastiksal, men uden tilhørende Omklædningsværelser eller uden Badeindretning, maa disse Lokaliteter indrettes inden Fristens Udløb.

Planer og Tegninger til de Gymnastiksale, som efter ovenstaaende skal være opført inden 1. April 1943, eller til Omklædningsværelse og Badeindretning, hvor saadant mangler ved bestaaende Gymnastiksale, maa, ledsaget af Erklæring fra Gymnastikinspektøren og af de Bemærkninger, hvortil Gymnastikinspektørens Erklæring maatte have givet de lokale Myndigheder og Skoledirektionen Anledning, indsendes til Undervisningsministeriet inden Udgangen af Aaret 1942.

For Landkommunerne og de sønderjyske Købstadkommuner skal Sagen fremsendes gennem Skoledirektionen, der maa attestere, at den paagældende Kommune vil have opfyldt Paabudet, naar de foreslaaede Gymnastiksale m. v. er opført.

For de øvrige Købstadkommuners Vedkommende indsendes direkte til Undervisningsministeriet en Indberetning om, hvorledes Gymnastiksalforholdene er ordnet ved hver af Byens Folkeskoler.

Med Hensyn til Adgangen til at øve Boldspil eller anden Idræt maa der samtidig hermed henholdsvis til Skoledirektionen og til Undervisningsministeriet sendes Indberetning om, hvorledes Forholdet er ordnet ved Kommunens Skoler.

Saavel til Gymnastiksalbygninger som til Udvidelse af Legepladser kan det fornødne Areal i Henhold til Lovens § 61, Stk. 1, erhverves ved Ekspropriation; hvor der i en Kommune endnu findes uudskiftet Fællesjord (Gadejord), kan de fornødne Arealer fordres udlagte uden Vederlag.

Med Hensyn til Gymnastiksales Opførelse og Indretning henvises til Ministeriets Cirkulære af 3. Oktober 1936.

Fritagelse for Opførelse af Gymnastiksal kan indrømmes en Kommune af Undervisningsministeriet, naar Kommunalbestyrelsen godtgør, at der paa anden Maade er sikret Skolernes Elever og den voksne Ungdom Adgang til en passende Gymnastiksal (§ 56, Stk. 4).

2. Idrætspladser.

I enhver Kommune skal der inden 5 Aar efter Lovens Ikrafttræden ved Kommunalbestyrelsens Foranstaltning udlægges en bekvemt beliggende større Plads til Lege og Boldspil samt anden Idræt for Skolerne og den voksne Ungdom; Pladsen skal have en til Formaalet passende Form og være tilbørligt afvandet og planeret (§ 56, Stk. 3).

Med Hensyn til Anlæg og Indretning af en saadan Idrætsplads henvises til Ministeriets Cirkulære af 3. Oktober 1936. Fritagelse for Anlæg af en saadan Plads kan gives af Undervisningsministeren paa samme Betingelser som med Hensyn til Gymnastiksale angivet (§ 56, Stk. 4).

Inden 1. April 1943 skal hver Landkommune og de sønderjyske Købstæder til Skoledirektionen, de øvrige Købstadkommuner til Undervisningsministeriet, indberette, hvorledes dette Forhold er ordnet for den paagældende Kommunes Vedkommende.

Areal til Idrætsplads kan efter Lovens § 61 erhverves ved Ekspropriation.

IV. Bestemmelser, der skal gennemføres senest ved den i Aaret 1943 kommende Skoleplansrevision, der skal være fuldendt inden 1. April 1948.

Lovens Krav med Hensyn til Udvidelse af Undervisningen skal i Henhold til § 64, Stk. 2, gennemføres senest ved den i Aaret 1943 kommende Skoleplansrevision, der skal være fuldendt inden 1. April 1948, saaledes at alle Folkeskoler fra dette Tidspunkt at regne opfylder Lovens Bestemmelser.

A. Købstadskolerne.

De Bestemmelser og Foranstaltninger, der skal gennemføres senest ved næste Skoleplansrevision, er følgende:

1) Indførelse, hvis Forholdene tillader det, af særskilt Undervisning for Børn, der ikke kan følge den almindelige Undervisning (Særklasser, Tunghøreklasser og lignende), (§ 2, Stk. 5); saadan Undervisning maa i hvert Fald indrettes i alle større Byer.

2) Oprettelse af en eksamensfri Mellemskole ved enhver Kommunes Skolevæsen, hvor der findes Eksamensskole (§ 3, Stk. 1).

For Grundskolerne.

3) Det aarlige Timetal skal være mindst 720 Timer, hver paa 50 Minutter, eller et tilsvarende Antal Lektioner af kortere Varighed (§ 16, Stk. 1).

Dette Paabud gaar ikke ud over det nuværende Krav i Skoleloven af 29. Marts 1904 § 11, men kan ikke gennemføres isoleret, uden at tillige Paabudet om Timetallet i Mellemskoleklasserne gennemføres, (jfr. nedenfor under 6).

4) Skoledagen for de 2 yngste Aargange maa ikke overstige 4 Klokketimer, for de 2 ældste Aargange ikke 5 Klokketimer (§ 16, Stk. 2).

5) Naturhistorie, Tegning og kvindelig Haandgerning skal indføres som obligatoriske Fag i Grundskolens sidste Aar (§ 17, Stk. 1).

For Hovedskolen og den eksamensfri Mellemskole.

6) Det aarlige Timetal i hver Klasse skal være mindst 1 200 Timer, hver paa 50 Minutter, eller et tilsvarende Antal Lektioner af kortere Varighed, og ingen Skoledag maa være over 6 Klokketimer (§ 18).

7) Naturlære, Sløjd for Drengene og kvindelig Husgerning for Pigerne skal indføres som obligatoriske Fag senest i Hovedskolens 2den Klasse; Undervisning i Samfundslære og Afsnit af Verdenshistorien skal optages under Historieundervisningen, Undervisning i Idræt og, hvor der er Lejlighed til Badning, tillige i Svømning under Gymnastik.

Undervisning i Sundhedslære — herunder Alkoholalære — skal gives i Forbindelse med Undervisningen i Naturhistorie eller i Gymnastik (§ 19, Stk. 1).

Selv om disse Bestemmelser som angivet ikke kan kræves opfyldt før næste Skoleplansrevision, vil det være af Betydning, at Kommunalbestyrelserne straks tager Spørgsmaalet om Omordningen af Kommunens Skolevæsen op til samlet Overvejelse, hvorved bemærkes, at Byggearbejder, til hvilke der skal kunne ydes Statstilskud efter Lovens § 63, skal være fuldført inden 1. April 1946.

Til Vejledning under Kommunalbestyrelsens Overvejelser med Hensyn til den fremtidige Ordning fremsættes følgende Bemærkninger:

Den købstadordnede Skole kan ordnes paa følgende Maade:

a) en 4-aarig Grundskole og en 3-aarig Hovedskole; til denne Skoleform kan der ikke være knyttet nogen Eksamensskole (§ 2, Stk. 1).

b) en 4-aarig Grundskole og en 4-aarig Mellemskole; til denne Skoleform kan være knyttet en Eksamensskole efter Lov Nr. 62 af 24. April 1903 (§ 2, Stk. 1) eller efter Undervisningsministerens nærmere Bestemmelse en Eksamensskole, der forbereder til almindelig Forberedelseseksamen eller Pigeskoleeksamen (§ 3, Stk. 3).

Enhver Kommune, der har Eksamensskole, og som ønsker at opretholde den, skal som Modstykke have en 4-aarig eksamensfri Mellemskole.

4de Klasse i denne behøver dog ikke at oprettes i de Skoleaar, hvor der ikke melder sig mindst 10 Elever til Optagelse i Klassen (§ 3, Stk. 1).

c) En 5-aarig Grundskole og en Mellemskole, delt i 2 Afdelinger, en eksamensfri Mellemskole, der er 3- eller 4-aarig, og en Mellemskole, der forbereder til Mellemskoleeksamen efter Loven af 24. April 1903, og er 4-aarig. Der skal være Adgang for Børn, der har de fornødne Kundskaber og tilstrækkelig Modenhed, til at gaa ind i 1ste Klasse af Mellemskolen fra Grundskolens 4de Klasse. (»Den københavnske Ordning« § 29, jfr. § 42).

Kommuner, der vælger denne Ordning, maa oprette og opretholde mindst 3 Mellemskoleklasser i den eksamensfri Mellemskole, idet den under b) angivne Regel om et Minimumstal af Elever som Betingelse for Pligten til at oprette 4de Mellemskoleklasse ikke gælder for 3die Mellemskoleklasse i København eller de Kommuner, der vælger den københavnske Ordning.

Ministeriet vil derimod kunne tiltræde en Bestemmelse i *Skoleplanen*, hvorefter den 4de Mellemskoleklasse af en 4-aarig eksamensfri Mellemskole kun skal oprettes i de Skoleaar, hvor der melder sig mindst 10 Elever til Optagelse i Klassen.

d) Indrettes der ved en Kommunes Skolevæsen en *kommunal Gymnasieskole*, bestaar denne af en Mellemskole, der giver Undervisning efter Lov af 24. April 1903, med dertil hørende Gymnasieklasser og eventuelt en Realklasse; denne Skole skal danne et samlet Hele med fælles Leder og fælles Lærerkorps (§ 3, Stk. 4).

Ogsaa den kommunale Gymnasieskole kræver som Modstykke en eksamensfri Mellemskole.

B. De landsbyordnede Skoler.

De Bestemmelser og Foranstaltninger, der skal gennemføres senest ved næste Skoleplansrevision, er følgende:

1) Der skal oprettes en Fortsættelsesklasse med en Undervisningstid af mindst 360 Timer, naar der fra Forældre til mindst 15 Børn — i Alderen fra 14 til 18 Aar — fremsættes Anmodning om Oprettelse af en saadan Klasse, og et Flertal af Skolekommissionen anbefaler det (§ 2, Stk. 2).

2) Undervisningen skal gennem 7 Skoleaar omfatte i alt mindst 6 480 Timer, hver paa 50 Minutter, eller et tilsvarende Antal Lektioner, og det aarlige Timetal i hver af de 3 sidste Aargange maa ikke være under 960 Timer (§ 20, Stk. 1).

3) Skoledagen maa for de to første Aldersklasser ikke overstige 4 Klokketimer, for de to næste ikke 5 Klokketimer og for de tre sidste ikke 6 Klokketimer (§ 20, Stk. 2).

4) Der skal overalt gives Undervisning i Naturhistorie, Tegning, kvindelig Haandgøring og i Gymnastik for Piger (§ 20, Stk. 3).

5) Der skal i de 2 sidste Aargange gives Undervisning i Naturlære, Sløjd for Drengene og kvindelig Husgøring for Pigerne; Samfundslære og Afsnit af Verdenshistorien skal optages under Historieundervisningen, Idræt og eventuelt Svømning under Gymnastikundervisningen, og Sundhedslære — herunder Alkoholære — i Forbindelse med Undervisningen i Naturhistorie eller i Gymnastik (§ 20, Stk. 3).

6) Børnetallet i en eenklasset Skole maa ikke være over 24 (§ 22).

7) En Biskoles Børnetal maa ikke være over 10 (§ 26).

8) Der skal ogsaa i Landkommunerne, hvis Forholdene tillader det, indrettes særskilt Undervisning for Børn, der ikke kan følge den almindelige Undervisning (Særklasser, Tunghøreklasser og lignende) (§ 2, Stk. 5).

Selv om disse Krav ikke kan forlanges gennemført før ved den i Aaret 1943 kommende Skoleplansrevision, der skal være fuldendt inden 1. April 1948, vil det være nødvendigt, at de enkelte Kommuner forinden udarbejder en samlet Plan for Ordningen af Kommunens Skolevæsen efter Lovens Fordringer og derom stiller Forslag til Skoledirektionerne. Opmærksomheden henledes i saa Henseende paa Bestemmelserne i Lovens § 4 om *Centralskoler*, i Lovens § 6 om *Skoleforbund* og i Lovens § 20, Stk. 3, om *særlige Skoleforbund til fælles Undervisning i Sløjd og kvindelig Husgøring*. Med Hensyn til Kommunens Inddeling i *Skoledistrikter* henvises til Lovens § 50.

Man henleder desuden Opmærksomheden paa, at den i § 56, Stk. 1, indeholdte Regel om Opførelse af Gymnastiksale ved alle Skoler, der underviser Børn over 12 Aar, mange Steder vil nødvendiggøre Byggearbejder, der skal være fuldført inden 1. April 1943, og at det da vil være hensigtsmæssigt samtidig med disse Byggearbejder at planlægge Lokaler til Sløjd og Skolekøkken og de ny Klasseværelser, som den paabudte Udvidelse af Undervisningen vil nødvendiggøre; desuden bemærkes, at Byggetilskud efter Lovens § 63 kun vil kunne tilstaaes for Bygninger, der er fuldført inden 1. April 1946.

Nærværende Cirkulære fremsendes til Byraadene udenfor de sønderjyske Landsdele og Skoledirektionerne, idet de fornødne Eksemplarer til Fordeling henholdsvis til Skolekommissionerne og til Kommunalbestyrelserne og Skolekommissionerne vedlægges.

Undervisningsministeriet, den 9. November 1937.

Jørg. Jørgensen.

K. Paludan-Müller.